

Cartes al director

Sr. Director:

En referència a la carta al director enviada per la Dra. Araceli Boraita Pérez, publicada en el número 136, voldria informar als lectors de la cronologia dels fets.

L'any 1996 m'adreço al Director del Centre de Medicina de l'Esport del CSD amb l'objectiu d'accedir a la valoració dels esportistes d'atletisme per realitzar un treball de fi de Messtratge. Se'm remet als Serveis Mèdics de la Real Federació Espanyola d'Atletisme que disposa de l'Historial, facilitant-me els informes que fotocopio durant 4 mesos.

Començo una tasca de 4 anys dedicada a l'estudi i anàlisi de les valoracions que donen com a fruit diversos treballs.

Després dels primers estudis, el senyor Juan Manuel Alonso, Cap dels Serveis Mèdics, m'invita a publicar diversos articles, expressant mutu acord en els agraïments:

Legaz Arrese, A. Atletisme Espanyol – ANY XLVI – N° 498. Desembre 1997.

Navarro Valdivieso, F.; Legaz Arrese, A. (RΣD). Tomo XI. N° 3. Pàgs: (5-12), 1997.

Navarro Valdivieso, F.; Legaz Arrese, A. (RΣD). Tomo XII. N° 2. Pàgs: (25-28), 1998.

Legaz Arrese, A.; Navarro Valdivieso, F. Archivos de Medicina del Deporte. Volum XV. N° 63. Pàgs. (9-15), 1998.

L'any 1998 sóc invitat a signar el següent document, canviant la data a 30-01-1996, com si s'hagués signat abans de la cessió; cito textualment:

Yo, D. Alejandro Legaz Arrese, licenciado en educación física, magister en alto rendimiento deportivo, con domicilio en Zaragoza, C/Domingo Ram, nº 30, 2º izq., con DNI nº 73244034-M, he recibido autorización de los Servicios Médicos de la Real Federación Española de Atletismo para extraer las Historias Clínicas de algunos atletas, **sin poder en ningún caso sacar las mencionadas Historias de las instalaciones de nuestros Servicios.**

Los datos que extraiga sólo los podré utilizar con fines de investigación y para la realización de trabajos. Si realizara alguna publicación o exposición pública para dar a conocer los resultados de los trabajos realizados, **en ningún caso podré dar datos que permitieran la identificación de la identidad de los atletas.** Cuando realice cualquier exposición pública o publicación, este hecho lo pondré en conocimiento de los Servicios Médicos de la Real Federación Española de Atletismo. Éstos supervisarán los textos para verificar que se cumplan las condiciones aquí reflejadas.

Así mismo, me comprometo a incluir algún miembro de los Servicios Médicos de la Real Federación Española de Atletismo como autor de los trabajos que publique y a mencionar expresamente en trabajos y exposiciones públicas mi agradecimiento a los citados Servicios Médicos de la RFEA por la colaboración prestada.

En Zaragoza, a treinta de enero de mil novecientos noventa y seis.

L'únic canvi respecta al que es va acordar és la inclusió dels Serveis Mèdics com a coautors. Així es realitza en les següents publicacions on s'alternen com a coautors membres dels esmentats Serveis: Ramírez Parenteau C. i Alonso Martín, J.M.

Legaz Arrese, A.; Ramírez Parenteau, C.; Díaz Martínez, A.E.; Navarro Valdivieso, F. Archivos de Medicina del Deporte. Volum XVI. N° 69. Pàgs. 29-37, 1999.

Legaz Arrese, A.; Alonso Martín, J.M.; Díaz Martínez, A.E.; Navarro Valdivieso, F. Archivos de Medicina del Deporte. Volum XVI. N° 70. Pàgs. 121-132, 1999.

Degut a l'entitat de l'estudi, es posa en coneixement als Serveis Mèdics que el meu treball es defensarà també com a Tesis Doctoral.

La següent investigació es va presentar en un Congrés a Roma. Tot i que acomplia els requisits estables, es rep la següent contesta, cito textualment:

Madrid, 10 de marzo de 1999

Estimado Alejandro:

Habiendo recibido dos resúmenes de comunicaciones para presentar en un Congreso de Roma, y habiéndolos estudiado detenidamente, te comunico que decido NO AUTORIZARTE a presentar estos artículos.

La cesión de los datos se realizó exclusivamente para un trabajo de MASTER. El empleo de estos datos fuera de este fin no se ajusta a la buena voluntad con que cedimos los datos.

Por consultas jurídicas que hemos realizado hemos comprobado

que NO DEBIMOS REALIZAR LA CESIÓN.

Como no vamos a exigir la devolución de los datos, esperamos que por tu parte no emplees dicha documentación en futuros trabajos, lo que creo que ahora no se cumple.

Estimo además que no eres la persona adecuada para realizar estos trabajos. En todo caso serían los médicos del Departamento de Cardiología y/o Fisiología del CNICD, con nuestro conocimiento y consentimiento los que podrían realizarlo.

En todo caso, la responsabilidad que supone el desempeño de mi cargo me impide la autorización del uso de los datos cedidos en todo lo que no sea el objetivo inicial, es decir, el trabajo de MASTER.

NO puedo exponer a mi Departamento ni a la empresa que represento a posibles reclamaciones legales, que hemos podido evitar hasta el momento actual.

Espero que entiendas nuestra postura, aunque no la compartas.

Un saludo

Fdo: Juan Manuel Alonso
Jefe de los Servicios Médicos
de la RFEA

Sense especificar les contradiccions dels dos escrits, després de més de tres anys des de la cessió de les dades, se

m'indica que no havien d'haver-la realitzat i que anul·les totes les actuacions, entre elles la Tesi i el Treball de fi del Mestratge que estaven en fase de finalització. Pedreria aquests anys de treball per causes alienes a la meua responsabilitat. No entro a valorar si havien d'haver-me cedit les dades, ni si pertanyen al Centre de Medicina de l'Esport que realitza la valoració o a la Real Federació Espanyola d'Atletisme que sol·licita, paga i envia als seus atletes o als propis atletes entenent el dret a la privacitat. La responsabilitat en qualsevol cas correspon a la direcció d'aquest Centre que hauria d'haver tingut molt clar en el seu moment la utilització que s'havia de donar a aquestes dades i, per tant, les conseqüències sobre aquests fets han de recaure en aquestes Institucions i no en la meua persona.

Afortunadament, exposant els fets al President de la Real Federació Espanyola d'Atletisme, ens autoritza verbalment a continuar amb la tasca que estàvem desenvolupant. El lamentable és que la polèmica no està relacionada amb la cessió, ni amb el seu aspecte jurídic ni amb la seva propietat. Ningú es va preguntar aquests aspectes quan tenia 15.000 folis per treballar; això sí, quan apareixen treballs interessants, els Serveis Mèdics recorden que poden ser coautors, però ells no se'n recorden del Centre de Medicina de l'Esport, com tampoc ningú del laboratori d'anàlisi clíniques se'n recorda de la legalitat de les dades quan em demanen que els posi com a coautors. A més a

més, no és l'únic treball que s'ha realitzat amb dades d'aquest Centre de Medicina: Tesi doctorals, articles, ponències, etc. Algú s'ha preguntat aleshores a qui pertanyien les dades? Algú em pot demostrar l'autorització dels atletes per a utilitzar les seves valoracions? Evidentment no, en aquest Centre fins fa 2-3 anys els atletes no han signat aquesta autorització.

En definitiva, la polèmica ve marcada per dues característiques habituals en aquest País: ni fer ni deixar fer. Així, de forma particular, algunes persones van sotmetre a fortes pressions al senyor Juan Manuel Alonso Martín, fins que degut a aquestes pressions em va enviar la carta reflectida en aquest escrit i a Institucions com FEMEDE o a Arxius de Medicina de l'Esport, curiosament en la revista en la qual un membre del Centre apareix com a coautor, i a la Universitat de Saragossa i ara a la revista APUNTS.

En relació amb la Dra. Araceli Boraita, pocs arguments ha de tenir quan només critica la metodologia científica, sense informar de res més. Qualsevol lector haurà pensat que soc un pirata informàtic i vaig poder robar les dades. No puc, per motius d'espai, entrar en consideracions metodològiques, però li remeto a la lectura de la meua Tesi Doctoral; en qualsevol cas, aquesta valoració ha correspost i correspon al meu tribunal de Tesi Doctoral i als especialistes de cadascuna de les Revistes i Congressos, fet pel qual aquesta crítica també s'adreça a ells i als diferents coautors de gran prestigi.

Amb la publicació d'aquesta carta la redacció dona per acabada la controvèrsia suscitada arran de la publicació de l'article "Adaptación cardíaca de los espesores y del volumen del ventrículo izquierdo para distintos tipos de entrenamiento" per part de A. Legaz Arrese et al., dins del número 134, vol. 35 de la nostra revista.

Només volem constatar el nostre desig de poder continuar comptant amb les col·laboracions del autors implicats.